

ВИКОРИСТАННЯ СТУДЕНТАМИ ЕЛЕМЕНТІВ ІНФОРМАЦІЙНИХ КОМП'ЮТЕРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Б.Г. Шевченко

У статті розповідається про сучасні методи та способи використання комп'ютерних технологій, отримання знань за допомогою нових інформаційних технологій.

Ключові слова: *комп'ютерні технології, культура, освіта, комунікації, інформація.*

THE USE OF STUDENTS OF THE ITEMS OF INFORMATION COMPUTER TECHNOLOGIES

This article describes how to use modern methods and ways of using computer technology, gain knowledge by using new information technologies.

Keywords: *computer, technology, culture, education, communication, information.*

Сучасний період розвитку сучасного суспільства характеризується інтенсивною розробкою комп'ютерних технологій, які реалізуються у всіх галузях діяльності людини, створюючи глобальний інформаційний простір нашого світу. Особливе місце інформаційне середовище посідає у житті студентства, що змінює форми культурного буття молодих людей, їхні види спілкування, трансформує спосіб культурної комунікації, здійснює вплив на формування соціальної культури сучасної людини.

Ще в недалекому минулому становлення і розвиток соціальної культури молоді значною мірою базувалися на традиційних цінностях українського суспільства. На теперішній час безперервно змінний світ призводить до постійного оновлення, змін, модернізації умов життя молоді: у побуті, в галузі освіти і розваг, у сферах творчості і професійного визначення.

Інформаційно-комунікаційні технології, які широко використовуються молоддю для розваг, навчання, дистанційних видів спілкування, для розв'язання різних конкретних наукових, виробничих і інших видів завдань, можуть здійснювати різного типу вплив на

формування соціальної культури молоді. Вплив сучасної інформаційної сфери, з якою тісно контактують сучасні молоді люди, на становлення і розвиток найважливіших компонентів соціальної культури людини вимагають прискіпливої уваги і спеціального наукового дослідження.

Проблема статті зумовлена протиріччями між традиційними умовами формування компонентів соціальної культури сучасної людини та сучасної інформаційної сфери, яка вносить нові як позитивні, так і негативні складові в життя молоді. Особливу небезпеку викликає можливість негативного впливу інформаційно-комунікативних технологій на ті компоненти соціальної культури студентів, які формуються в підлітковому віці та юнацтві. Необхідне проведення системного дослідження впливу сучасного інформаційного простору на формування компонентів соціальної культури студентів.

В умовах переходу світової цивілізації до інформаційної стадії розвитку суттєвим у здобуванні освіти стає розширення доступу систем освіти до світових інформаційних ресурсів. У процесі якісної зміни суспільства, переходу від постіндустріальної до інформаційної його моделі інформація перетворюється на один із найбільш необхідних, дорогих ресурсів. Особливе значення тут набуває інформаційне знання, без якого не може обходитися сьгоднішнє, а особливо завтрашнє суспільство. У зв'язку з цим зростає роль систем освіти, виробників інформації, творців інформаційних систем. Інформаційне суспільство виробляє і споживає інформацію. Внаслідок чого одним з актуальних завдань системи освіти ВНЗ є формування високої інформаційної культури, комунікаційної активності студентів, орієнтованих на здобуття нового знання, продукування новітніх соціально-інформаційних технологій, упровадження останніх у соціальну практику [1].

Слід також мати на увазі, що саме поняття *інформація* досі ще не зовсім сформульоване. Існує безліч його визначень. Більшість із них полягають у рамках двох парадигм: атрибутивної і функціональної. Сутність першої: *інформація* – це фундаментальна властивість матерії. Сутність другої: *інформація* – це “кров” (самоорганізуючих) систем. Без них вона не існує, а без неї системи не функціонують.

Використання комп'ютерних технологій в освітніх програмах динамізує проблему інформаційного знання. За допомогою комп'ютера відбувається зближення різних напрямків навчання і окремих дисциплін, наприклад, інформатики і англійської мови або економіки, математики та інформатики (вирішення економічних завдань на основі різних алгоритмів з використанням пакетів програм на ПК).

Серед первинних проблем комп'ютеризації навчального процесу з використанням сучасних інформаційних технологій виокремлюються: “організація автоматизованого робочого місця того що навчається; систематизація адресної інформації (посилань, URL,

документних і IP-адрес навчальних інформаційних ресурсів); баланс комп'ютерної та некомп'ютерної, аудиторної та самостійної складових процесу навчання [3]”.

Із новими інформаційними технологіями сьогодні пов'язуються реальні перспективи побудови відкритої освітньої системи, яка дозволить кожному вибирати свою дорогу в навчанні; перспективи зміни технології отримання нового знання за допомогою ефективнішої організації пізнавальної діяльності тих, що навчаються, впродовж усього навчального процесу на основі такої важливої дидактичної властивості комп'ютера, як індивідуалізація навчального процесу, при збереженні його цілісності за рахунок програмування та динамічної адаптивності навчальних програм.

Абсолютно нові можливості в системі інформаційних, освітніх технологій відкривають телекомунікаційні технології, які містять у своїй основі глобальні телекомунікаційні мережі та інтелектуальні комп'ютерні системи. Комп'ютер, інформаційна техніка та технологія виступають не просто помножувачами інтелекту – вони відкривають нові виміри свідомості. А жива комунікація, невід'ємна вісь інформаційних технологій, пов'язує ці виміри в єдине ціле, утворюючи впорядковану систему нової культури.

Директор інституту ЮНЕСКО з інформаційних технологій в освіті В. Кінельов передбачає, що йдеться про “формування особливого сприйняття людиною місця його існування, в якому присутні об'єкти фізичної реальності разом з уявленнями про них у людській свідомості і системі уявлень в інформаційному просторі, причому найцікавіша і таємнича взаємодія реалізується між просторами психічним і кібернетичним. І в той же час, такі поняття, як *абстракція*, *віртуальна реальність*, відомі ще з до кібернетичних часів. Кіберпростір дозволяє лише конкретизувати, виявити, візуалізувати абстракцію [4]”.

Стійка тенденція збільшення чисельності студентів, які поєднують навчання з трудовою діяльністю, стимулюється швидким розвитком і широким вживанням всіляких технічних засобів, які забезпечують вищий рівень якості навчання.

Серед останніх:

- комп'ютерні та інформаційні технології, в т. ч. новітні засоби мультимедіа;
- супутникові системи зв'язку;
- навчальне, включаючи кабельне, телебачення, відеокасети, диски відео CD, DVD;
- масова телефонізація, яка забезпечує підключення до інформаційних мереж;
- глобальні та регіональні мережі (Інтернет та ін.) [4].

Відмінною особливістю реформування вищої освіти у всьому світі є максимальна орієнтація навчального процесу на індивідуалізацію й інтенсифікацію процесу навчання, на формування самостійності як основи розвитку соціальної активності студента.

Інноваційна концепція організації процесу навчання заснована на таких принципах:

– фундаменталізація освіти – вчить цілісному розумінню навколишнього світу, пізнанню процесів самоорганізації і самовдосконаленню в соціальних економічних та інших системах;

– розвиток у студентів системного мислення на основі використання проблемних методів навчання, створення інформаційного середовища і творчої атмосфери в процесі навчання;

– відмова від пасивних методів навчання, заснованих на перевазі обов'язкових аудиторних занять;

– упровадження в навчальний процес індивідуальних творчих завдань, напрямом яких визначають самі студенти, плануючи таким чином теми і глибину засвоєння навчального матеріалу;

– інтеграція в світову освітню систему через включення в глобальний інформаційний простір, обмін досвідом і освітніми технологіями;

– створення інформаційних ресурсів за напрямами підготовки (бази даних, бази знань, експертні системи, електронні підручники);

– введення модульно-рейтингової системи оцінки якості підготовки, що дозволяє активізувати принцип змагальності у процесі навчання.

Розвиток інформаційних технологій та комп'ютерного забезпечення навчального процесу призводить до того, що студенти багато часу проводять за комп'ютером. У зв'язку з цим актуальним є вивчення впливу комп'ютерної діяльності на студентів різних спеціальностей.

Термін спрямованості діяльності при взаємодії з комп'ютером по-різному впливає на емоційність студентів.

Студенти гуманітарних спеціальностей, порівняно зі студентами технічних спеціальностей з інформаційно-розважальної діяльності, за комп'ютером більш допитливі, дружелюбні, вони здатні адекватно виражати свої емоції та ідентифікувати емоції інших, але і більш неврівноважені, збуджені, з частими коливаннями настрою. Студентам технічних факультетів притаманні імпульсивність, безцеремонність та бажання домінувати. Студенти технічних спеціальностей мають високий рівень пізнавальної активності, врівноваженості [5].

Використання інформаційних технологій у системі освіти змінює цілий світ навчання, з'являються нові методи й організаційні форми навчання. Змінюється сама сутність навчання, оскільки засвоєння знань поступається вмінню користуватися інформацією, одержувати її за допомогою комп'ютера.

У підготовці спеціалістів, комп'ютер може бути об'єктом вивчення, пізнання й засобом

професійної діяльності для навчання, виховання, розвитку та діагностики досягнень. Отже, можливі два напрямки впровадження комп'ютерних технологій у процес підготовки спеціалістів. За першим напрямком засвоєння знань, умінь і навичок веде до усвідомлення можливостей комп'ютерних технологій, до формування вмінь їхнього використання при розв'язанні різноманітних завдань. За другим – комп'ютерні технології є потужним засобом підвищення ефективності їхньої професійної діяльності, в навчанні, організації навчально-виховного процесу, самостійного здобуття нових знань, вмінні систематизувати, узагальнювати їх та використовувати для виконання практичних занять [6].

Однією з найбільш актуальних проблем сучасності є підготовка особистості до професійного самостворення, самозростання, самовдосконалення впродовж життя. Ця проблема пов'язана з такими важливими науковими завданнями, як розробка ефективних моделей формування готовності майбутніх фахівців до саморозвитку, розробка відповідного навчально-методичного супроводу, створення технологій діагностики якості саморозвитку особистості.

Вивчення віртуальних форм комунікації нині стає все більш актуальним. Не в останню чергу це пов'язано з включенням у простір освітніх практик нових інформаційних технологій.

За останній час інформаційна технологія викликала радикальні зміни в способі виробництва і отримання знань. Якщо автоматизація призводить до декваліфікації і скасування деяких робіт, то інформатизація потребує більш високого рівня абстрактного мислення, знання логіки, теорії аргументації.

Аналіз наукових розробок, які представлені для загального вивчення, дозволяє дійти висновку, що розвиток найважливіших компонентів соціальної культури студентів вивчений достатньо, також ґрунтовно досліджені можливості використання засобів інформаційно-комунікативних технологій у різних галузях діяльності сучасної молоді. Разом з тим, вплив сучасної інформаційної сфери на розвиток соціальної культури студентів вивчено недостатньо і потребує подальшого наукового дослідження.

Використана література

1. Собаєва О.В. Активізація пізнавальної діяльності студентів в умовах дистанційного навчання : автореф. дис... канд. пед. наук. Харківський держ. пед. ун-т ім. Г.С. Сковороди / О.В.Собаєва. – Х., 2001. – 19 с.

2. Пиголенко І.В. Інтернет-технології як засіб формування ціннісних орієнтацій студентства на шляху до інформаційного суспільства (на прикладі КПП) : автореф. дис. канд. філос. наук / І.В.Пиголенко. – 2007. – 16 с.

3. Международная научно-практическая конференция “Проблемы регионального

управления, права и инновационных методов в образовании” : тезисы докладов. – Таганрог, 1999. – 297 с.

4. Кинелев В. Дистанционное образование XXI века / В. Кинелев. – М., 1999. – №5. – с 4-9.

5. Практикум по общей, экспериментальной психологии / В.Д. Балин, В.К. Гайда, В.К. Гербачевский; под общ. ред. А.А. Крылова, С.А. Паничева. 2-е изд. доп. и перераб. – СПб., 2005.

6. Соляников Ю.В. Обеспечение качества подготовки магистрантов педагогического университета к научно-исследовательской деятельности : автореф... дис... канд. пед. наук / Ю.В.Соляников. – СПб., 2003. – 20 с.